

8 Mart

DÜNYA

Emekçi Kadınlar
Günü

KUTLU OLSUN

TÜRKİYE DIŞ TİCARET DERNEĞİ

TURKTRADE

FOREIGN TRADE ASSOCIATION OF TÜRKİYE

TÜİK 6 Mart 2025 tarihli, ‘İstatistiklerle Kadın 2024’ raporuna göre ;

2024 yılında Türkiye nüfusunun %49,98'ini kadınlar, %50,02'sini ise erkekler oluşturmakta olup, bazı seçili başlıklarda özellikle kadının ekonomik hayata katılımı ile ilgili bazı göstergeler aşağıda paylaşılmaktadır.

- ✚ 2023 verileriyle ortalama eğitim süremiz 9,3 yıl, bu süre kadınlarda 8,6 yıl, erkeklerde 10,1 yıl,
- ✚ 2023 yılı nüfusun %24'ü yüksek öğrenim mezunu iken, kadınlarda %22,7, erkeklerde %26,2,
- ✚ Kadın büyükelçi oranı 2024 yılında %26,9,
- ✚ Kadın milletvekili oranı 2024 yılında %19,9,
- ✚ Kadın profesör oranı 2023-2024 dönemi %34,6,
- ✚ Üst ve orta düzey yöneticilerde kadın oranı 2023 yılında %20,6,
- ✚ BİST 50 şirketlerde yönetim kurulunda kadın oranı 2024 yılında %19,4
- ✚ AR-GE çalışanları içinde kadın oranı %34,1 oldu.

TÜİK 2023 yılı Hane halkı işgücü araştırmasına göre kadınlar erkeklerin yarısı kadar işgücüne katılıyor ve istihdama katılıyorlar;

- Toplam işgücüne katılım oranımız %53,3 iken, bu oran kadınlarda %35,8 ve erkeklerde %71,2 Ancak eğitim seviyesi yükseldikçe kadınların işgücüne katılım oranı yükselmekte, lise mezunları %45, yüksekokul mezunları %68,9 oranında işgücüne katılmaktadır.
- Toplam nüfusun istihdam oranı %48,3 iken, bu oran kadınlarda %31,3 ve erkeklerde %65,7
- Kadınlar; lise mezunlarında %16,7 ve yüksekokul mezunlarında %17,4 daha düşük ücret aldılar

15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücüne katılma oranı %			İstihdam oranı %			İşsizlik oranı (%)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
TOPLAM	51,4	53,1	53,3	45,2	47,5	48,3	12,0	10,5	9,4
ERKEK (Erkek Nüfus İçinde)	70,3	71,4	71,2	62,8	65,0	65,7	10,7	9,0	7,7
KADIN (Kadın Nüfus İçinde)	32,9	35,1	35,8	28,0	30,3	31,3	14,7	13,5	12,7
Kadın/Erkek	0,47	0,49	0,50	0,45	0,47	0,48	1,37	1,50	1,65

Küresel seviyede kadının durumuna ilişkin bazı araştırma sonuçlarına göre ;

I-Dünya Ekonomik Forumu (WEF) tarafından yayınlanan 2024 Küresel Cinsiyet Uçurumu Raporu'na göre;

- İncelenen 146 ülkede, küresel cinsiyet eşitliğine ulaşmak mevcut ilerleme hızıyla yaklaşık 134 yıl daha alacak (Önceki yıl 131 yıl olarak hesaplanmıştı, yani ilerleme değil gerileme bulunmaktadır)
- Rapora göre en az eşitsizlik İzlanda'da ve en yüksek eşitsizlik ise Sudan'da görülmektedir.
- Ülkemiz bu raporda 146 ülke arasında 127. sıradadır. Rapordaki 4 kategorinin üçünde yani Eğitim Alanındaki Kazanımlar, Sağlık ve Hayatta Kalma ve Siyasi Yaşamda Temsil 'de 2023 yılına göre iyileşme bulunduğunu memnuniyetle görmekteyiz. Ancak geçmişten günümüze en zayıf kaldığımız alan hala kadınların ekonomiye katılımı ve fırsat eşitliği olmaya devam etmektedir.

WEF 2024 KÜRESEL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ RAPORU						
TÜRKİYE'NİN SIRALAMADAKİ YERİ						
KATEGORİ	2006	2020	2021	2022	2023	2024
	115 ÜLKE	153 ÜLKE	156 ÜLKE	146 ÜLKE	146 ÜLKE	146 ÜLKE
Kadınların ekonomiye katılımı ve fırsat eşitliği	106	136	140	134	133	133
Eğitim alanındaki kazanımlar	92	113	101	101	99	90
Sağlık ve hayatta kalma	85	64	105	99	100	98
Siyasi yaşamda temsil	96	109	114	112	118	114
TÜRKİYE GENEL SIRALAMADAKİ YERİ	105	130	133	124	129	127
TÜRKİYE GENEL PUANI	0,585	0,635	0,638	0,639	0,638	0,645

II-World Bank G. Gender Strategy Documents 2024-2030 raporuna göre;

- Cinsiyetler arası farkı kapatmak ortalama olarak kişi başına GSYİH'de %20'lik bir artışa yol açabilecektir.
- 2023 yılında Küresel seviyede kadın nüfusu içinde kadınların iş gücüne katılım oranı %49,0 olurken, en yüksek orana sahip ülke %82,6 ile Madagaskar ve en düşük orana sahip ülke %4,9 ile Yemen olmuştur. Ülkemizde kadınların iş gücüne katılım oranı ise 35,8 'dur.
- Kadınların iş gücüne katılımı; beceri eksiklikleri, varlık ve ağ yetersizlikleri, zaman temelli kısıtlamalar, sınırlı hareketlilik, işe alım ve terfi süreçlerinde cinsiyet ayrımcılığı ve kısıtlayıcı cinsiyet normları gibi nedenlerle düşük seviyelerde kalmaktadır.
- 234 ülke/bölge/gruplama bazında hazırlanan tablodan seçili ülkeler ve sınıflamalar bazında Tablo 3 hazırlanmış olup, ilginç bir veri olarak, yüksek ve düşük gelir gurubuna sahip ülkelerin ortalamalarında kadınların işgücüne katılım oranlarının neredeyse aynı olmasının yanı sıra, en az gelişmiş ülkeler ortalamasında kadınların iş gücüne katılım oranlarının Avrupa Birliğinden daha yüksek olmasıdır.

Türkiye'de kadınların iş gücüne katılımı hem dünya ortalamasının altında hem de uluslararası pazarlarda rakibimiz olan ülkelerin de altında kalmaktadır.

WORLD BANK	Labor force participation rate, female (% of female population ages 15+) (modeled ILO estimate)						
	1990	2000	2010	2020	2021	2022	2023*
Country Name							
World	51,3	51,1	49,4	47,1	48,0	48,3	49,0
Madagascar	83,8	83,9	83,9	82,0	82,6	82,6	82,6
China	73,1	67,9	63,7	59,9	61,2	59,9	59,9
East Asia & Pacific	66,3	63,0	60,3	58,0	58,6	58,3	58,4
United Kingdom	52,0	53,7	55,5	58,2	58,0	57,7	57,4
North America	56,2	58,7	58,0	56,1	56,2	56,6	57,1
United States	56,0	58,7	57,5	55,7	55,6	56,0	56,6
Germany	45,2	49,0	52,5	55,1	55,0	55,6	55,8
Russian Federation	59,4	54,7	56,1	54,7	55,2	55,3	55,2
Japan	50,1	49,2	48,3	53,1	53,5	54,2	54,8
High income	50,1	51,1	52,4	53,1	53,6	54,1	54,4
Low income	61,8	61,2	57,7	52,1	52,0	51,6	54,3
United Arab Emirates	29,4	33,9	42,9	58,2	50,5	53,1	53,5
OECD members	48,0	49,4	50,8	51,3	52,0	52,7	53,2
Brazil	44,4	51,9	55,0	50,3	52,5	53,9	53,2
Least developed countries: **	53,0	53,6	53,9	51,0	51,4	51,4	53,1
European Union	44,7	46,5	49,3	50,3	51,0	51,6	51,9
Latin America & Caribbean	42,5	47,6	50,9	48,0	50,3	51,3	51,3
Mexico	34,0	38,9	42,9	41,7	44,6	46,0	47,3
Middle income	51,1	50,4	47,8	45,0	46,1	46,5	47,0
Uzbekistan	45,0	48,1	42,5	39,1	39,6	39,6	39,6
Türkiye	33,9	26,5	27,4	30,8	32,8	35,0	35,8
Saudi Arabia	15,2	16,4	17,6	29,3	34,2	34,1	34,1
India	30,2	34,4	28,4	26,0	27,7	29,5	31,2
Middle East & North Africa	17,4	18,8	19,7	17,7	18,0	18,1	18,1
Yemen, Rep.	16,2	20,2	10,0	5,0	5,0	5,0	4,9
Last Updated Date	28.01.2025 https://data.worldbank.org/indicator/SL.TLF.CACT.FE.ZS						
* Tablo 2023 yılı en yüksek orandan düşüğe göre sıralanmıştır. Madagaskar dünyanın en yüksek kadın işgücüne katılım oranına sahiptir.							
**UN sınıflamasındaki 43 ülkenin verilerinin ortalamasıdır.							

World Bank G. Gender Strategy Documents 2024-2030

Türkiye’de kadının iş hayatına katılımını yükseltmek için birçok çalışma yürütülmekle beraber gerek istihdam rakamları gerekse uluslararası kurumlarca hazırlanan “cinsiyet eşitsizliği endeksleri” ülkemizin kalkınmışlık seviyesi ile kıyaslandığında bu alanda daha fazla yol almamız gerektiği görülmektedir.

Her alanda olduğu üzere, dış ticarete de kadının fırsat eşitliği temelinde her kademede yer almasının rekabet gücümüzü yükselteceği ve işletmelerin sürdürülebilir büyümesi için kritik öneme sahip olduğu şüphesizdir.

Cinsiyet eşitliği öncelikle en temel insan hakkı olup, nüfusun yarısını oluşturan kadınların hayatın her alanına etkin katılımını sağlamadan ülkemizin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşması ve gerçek potansiyelini kullanması mümkün olmayacaktır.

Daha eşit bir Dünya dileklerimizle, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nü kutluyoruz.